

MEMO

Aan : Alle geïnteresseerden
 Van : Stabilitas B.V.,
 Betreft : Onderbouwing Beoordelingsmodel 2021 – producten en materialen
 Datum : 2 maart 2021

NL Greenlabel

In de visie van NL Greenlabel moeten alle producten, materialen en zelfs planten meetbaar duurzaam zijn en een lage ecologische footprint hebben. Het is belangrijk dat er een goede onafhankelijke beoordeling plaats vindt.

NL Greenlabel heeft Royal HaskoningDHV gevraagd om de duurzaamheidscriteria toetsbaar te maken. Afhankelijk van hoe goed een product scoort verdient het product een A-, B-, C-, (t/m G-) label. Met dat label kunnen consumenten, inkopers en concurrenten in één oogopslag zien hoe duurzaam een bepaald product of materiaal scoort. Het gaat dan om de score op duurzaamheid en niet op zaken zoals kwaliteit of arbeidsveiligheid.

Sinds 1 juni 2015 voert Stabilitas B.V. in opdracht van NL Greenlabel deze beoordeling uit. NL Greenlabel geeft vervolgens de resultaten weer in een paspoort dat met het product wordt meegeleverd. Zo is voor elke eindgebruiker altijd direct inzichtelijk hoe duurzaam iets is. Figuur 1 geeft een voorbeeld van een productpaspoort.

Figuur 1: Voorbeeld productpaspoort

De rol van Stabilitas B.V.

Stabilitas B.V. voert deze beoordeling dus uit op basis van het door Royal HaskoningDHV ontwikkelde beoordelingsmodel. Dit model, geïntroduceerd op de Floriade in Venlo in 2012, wordt jaarlijks door Stabilitas B.V. verder verbeterd en vervolgens door Royal HaskoningDHV geëvalueerd. Momenteel wordt hiervoor het model versie 2021 gebruikt. Het is belangrijk dat deze beoordeling op een transparante manier gebeurt. Daar is dit document voor. Het beschrijft hoe de beoordeling van het model werkt en welke aannames er achter het model zitten. Ook wordt aangegeven welke elementen nog niet ingebouwd zijn in het model, waarom dat nog niet is gedaan en of dit nog zal gebeuren. Van elk beoordeeld product wordt een kwaliteitscontrole uitgevoerd door een ervaren onafhankelijk adviseur.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Gert Olbertijn van Stabilitas B.V.

Het beoordelingsmodel 2021

Het beoordelingsmodel 2021 is gebaseerd op de Levens Cyclus Analyse (LCA) methodologie. Het beoordelingsmodel heeft drie elementen:

- Uitsluitcriteria: als hier niet aan wordt voldaan kan het product niet gelabeld worden
- Beoordelingscriteria: Dit zijn objectief meetbare criteria en deze bepalen voor een groot deel de score.
- Bonuspunten: Dit zijn extra punten die behaald kunnen worden als er extra of op andere manieren aan duurzaamheidswinst wordt gewerkt. Het beoordelen van deze punten gebeurt grotendeels op basis van expert judgment. Door het toekennen van bonuspunten bestaat de mogelijkheid om nieuwe innovatieve oplossingen te waarderen met het model. Bonuspunten zijn eigenlijk voorlopers in het groeimodel en kunnen later als beoordelingscriteria in het model komen.

Uitsluitcriteria

Producten komen alleen in aanmerking voor een beoordeling als aan de volgende eisen wordt voldaan:

1. Producten komen tot stand zonder gebruik van kinderarbeid en slavernij;
2. Er komen geen giftige stoffen vrij tijdens de gebruik- en afvalfase van een product. Bij de beoordeling hiervan wordt aangesloten bij de lijst van het Ministerie van SZW;
3. Een product kan op alle criteria beoordeeld worden;
4. Producerende bedrijven houden zich aan de geldende wet- en regelgeving (Arbo-, milieu en veiligheid);

Bij de aanvraag voor een productlabel verklaart een producent dit voor elk van deze uitsluitcriteria afzonderlijk. Zonder deze verklaring wordt de aanvraag niet in behandeling genomen.

Beoordelingscriteria

De producten, materialen en planten worden beoordeeld op de volgende criteria:

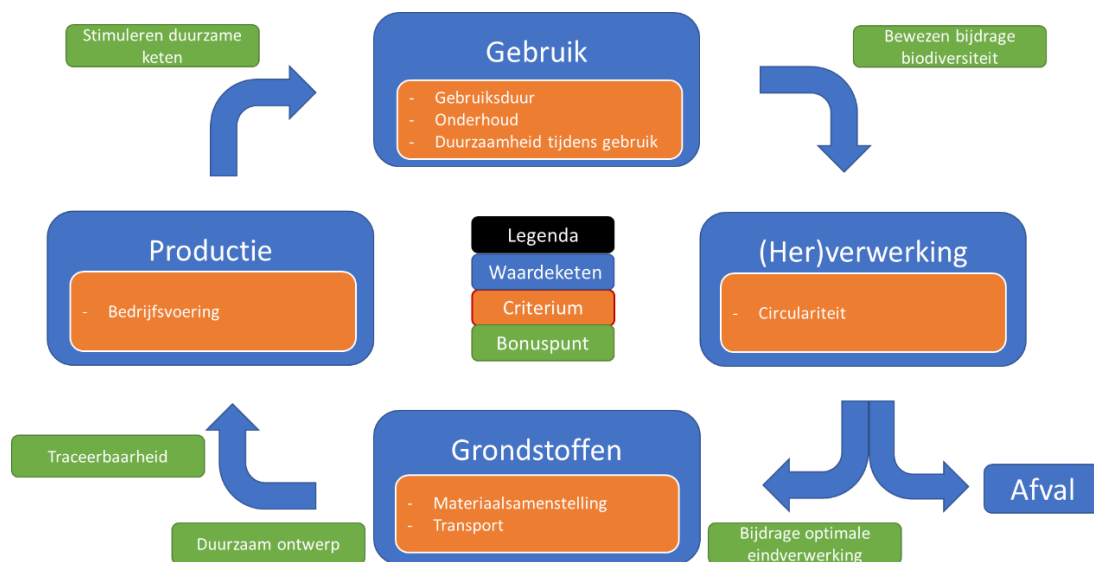
1. Productiefase:
  - a. Transport
  - b. Materiaalsamenstelling
  - c. Bedrijfsvoering
2. Gebruiksfase
  - a. Gebruiksduur
  - b. Onderhoud
  - c. Duurzaamheid tijdens gebruik
3. Circulariteit
  - a. Circulariteit

Bonuspunten

Voor de volgende onderdelen kan een bonuspunt verdiend worden:

- Traceerbaarheid van een product in de gehele productieketen
- Stimuleren duurzame keten
- Duurzaam ontwerp
- Bewezen bijdrage aan biodiversiteit
- Bijdrage aan optimale eindverwerking

In figuur 2 wordt zichtbaar waar bovenstaande onderdelen van de beoordeling zich bevinden in de levenscyclus.

Figuur 2: Overzicht van de beoordelingscriteria en bonuspunten in de productlevenscyclus

Koppeling met Sustainable Development Goals (SDG's)

De SDG's (Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn zeventien doelen om voor een mooiere wereld in 2030. De SDG's zijn afgesproken door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties (VN), waaronder Nederland. Het beoordelingsmodel voor Producten draagt bij aan de volgende SDG-doelen:

- 3: Goede gezondheid en welzijn
- 6: Schoon water en sanitair
- 7: Betaalbare en duurzame energie
- 8: Waardig werk en economische groei
- 9: Industrie, innovatie en infrastructuur
- 11: Duurzame steden en gemeenschappen
- 12: Verantwoorde consumptie en productie
- 13: Klimaatactie
- 14: Leven in het water
- 15: Leven op het land
- 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Onderbouwing beoordelingscriteria

1. Productiefase

1a. Transport

Zoals te zien in figuur 2 vindt transport plaats tijdens verschillende momenten in de levenscyclus van een product. De milieu-impact als gevolg van deze transportbewegingen is afhankelijk van de transportafstand. Voor het bepalen van de score voor transport wordt in het model versie 2021 zowel de transportafstand vanaf de winning van de grondstoffen tot aan de eindgebruiker als het gebruikte transportmiddel beoordeeld. De score wordt bepaald aan de hand van onderstaande tabel. In deze tabel is ook nog zichtbaar hoe de score tot en met model 2020 is gedaan, namelijk alleen op basis van afstand.

Model 2020	< 20 km	20-50 km	50-200 km	200-2000 km	>2000 km
	2	1	0	-1	-2
Model 2021					
Modaliteit	< 20 km	20-50 km	50-200 km	200-2000 km	>2000 km
Elektrische (stads)distributie	2	2	2	NVT	NVT
Elektrische vrachtwagen	2	2	2	1	-1
Vrachtwagen	1	1	0	-1	-2
Trein	NVT	2	2	1	0
Binnenvaart	NVT	1	0	0	-1
Zeeschip	NVT	NVT	0	-1	-2
Vliegtuig	NVT	NVT	-2	-2	-2

1b. Materiaalsamenstelling

De grondstoffen die nodig zijn voor een product moeten eerst gewonnen worden. De winning van deze grondstoffen heeft invloed op het milieu. Neem als voorbeeld de productie van een houten zitbank. Voordat het hout verwerkt kan worden in de bank moeten bomen worden geplant en gekapt. Voor sommige producten moeten de grondstoffen vervolgens bewerkt en/of vormgegeven worden. In het geval van de zitbank moet het hout verzaagd en eventueel behandeld worden.

Tijdens al deze stappen wordt in meer of mindere mate gebruik gemaakt van energiebronnen en apparaten. De resulterende milieu-impact in kg CO₂ per ton product dient als input voor het model. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de transportbewegingen tijdens de winning en tijdens de bewerking en/of vormgeving van een product geen onderdeel zijn van de materiaalsamenstelling aangezien transport los wordt beoordeeld. Voor het bepalen van de milieu-impact wordt gebruik gemaakt van de Ecoinvent V3.3 en Idemat 2015 V3 databases. In deze database is de uitstoot van andere broeikasgassen omgerekend tot een CO₂ equivalent. In de CO₂-berekening van de getallen in deze database wordt ook rekening gehouden met de CO₂ vastlegging door bomen en planten tijdens de groeifase.

Vanaf model 2019 is de wijze van verpakken onderdeel van de materiaalsamenstelling. De eigenschappen van de verpakking dragen bij aan de behaalde score voor het product of materiaal. Ook de wijze van eindverwerking van de verpakking vormt onderdeel van de beoordeling.

1c. Bedrijfsvoering

De manier waarop een bedrijf dat het duurzaamheidslabel aanvraagt, zijn kernactiviteiten uitvoert en verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van het milieu en de sociale context is onderdeel van het model. Het gaat hierbij om het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) met aandacht voor de drie P's (people, planet, profit).

Binnen het model wordt een bedrijf met meer aandacht voor duurzame bedrijfsvoering positiever beoordeeld. Bij de beoordeling van dit punt wordt nadrukkelijk gekeken of er aantoonbaar extra stappen worden gezet op gebied van Milieu (energie, water, afval en biodiversiteit) en sociaal ondernemen.

2. Gebruiksfase

2a. Gebruiksduur

In een LCA wordt de milieu-impact van vergelijkbare producten getoetst aan de hand van de functionele eenheid. De functionele eenheid beschrijft de functie van een product en is voor een zitbank bijvoorbeeld gelijk aan 'twee zitplaatsen van elk 0,80 cm voor de periode van 10 jaar'. Omdat de gebruiksduur van een product vaak onderdeel is van de functionele eenheid, wordt de milieu-impact deels bepaald door deze gebruiksduur. In het model is de gebruiksduur van een product daarom opgenomen en onderverdeeld in vijf klassen, beginnend bij minder dan vijf jaar en eindigend bij meer dan 25 jaar.

2b. Onderhoud

Door weersinvloeden of gebruik is onderhoud van een product in veel gevallen noodzakelijk. De milieu-impact van het onderhoud is afhankelijk van de methode en frequentie. Voor het onderhoud kunnen bijvoorbeeld chemische middelen of machines nodig zijn, terwijl in sommige gevallen weinig of helemaal geen onderhoud noodzakelijk is. In het model is de mate van onderhoud ingedeeld in vijf klassen van zeer extensief naar zeer intensief.

2c. Duurzaamheid tijdens gebruik

Bij veel producten is de gebruiksfase van grote invloed op de totale milieu-impact. Denk hierbij bijvoorbeeld aan energie of waterverbruik tijdens het gebruik. Een product kan hier ook positief op scoren, bijvoorbeeld door tijdens de gebruiksfase energie te produceren. Hierbij kan echter ook gedacht worden aan de neveneffecten van een product tijdens het gebruik. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een tuinschutting die ook water buffert (positief) of producten die tijdens het gebruik zodanig slijten dat er materialen in het milieu terecht komen (negatief).

3. Circulariteit

3a. Circulariteit

Als een product het einde van zijn gebruiksduur bereikt moet het worden verwerkt. De verwerkingsmethode bepaalt in grote mate de milieu-impact van een product aan het einde van de gebruiksduur. Hergebruik van een product is hierbij veel minder milieubelastend dan een product dat als chemisch afval moet worden verwerkt. De beoordeling voor de eindverwerking is gebaseerd op het 10R-model van Cramer, dat een gedetailleerdere versie is van de oorspronkelijke Ladder van Lansink. Deze gaat uit van de volgende 10 R-en:

- Refuse – prevent the use of resources
- Reduce – decrease the use of resources
- Renew – redesign products in view of circ.
- Re-use – find new product use
- Repair – maintain and repair
- Refurbish – improve product
- Remanufacture – create new product from second hand
- Re-purpose – re-use product for different purpose
- Recycle – re-use materials of product

- Recover – recover energy from waste

In dit model worden Refuse en Reduce niet beoordeeld binnen het criterium circulariteit. Dit gebeurt met het bonuspunt Duurzaam Ontwerp (zie verderop).

Met betrekking tot volledig afbreekbare producten, die immers geen eindverwerkingsfase hebben, wordt de volgende indeling gehanteerd:

- Volledig afbreekbaar zonder dat het expliciet iets toevoegt aan de bodem geeft score +1
- Volledig afbreekbare met expliciet extra toegevoegde waarde voor bodem of biodiversiteit geeft score +2

Onderbouwing Bonuspunten

Op een aantal onderdelen kan een product een bonuspunt scoren. Deze bonuspunten worden elk jaar opnieuw vastgesteld.

1. Productiefase

Innovatieve manier van transport

Als een bedrijf een innovatieve en duurzamere manier van transporteren gebruikt wordt zij beloond met een bonuspunt. Voorbeelden hiervan zijn vervoer per zeilschip of vliegen op 100% biobrandstof.

Stimuleren duurzame keten

Als het bedrijf in de keten een prikkel tot verduurzaming geeft kan hiervoor een bonuspunt gescoord worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een bedrijf dat aan zijn leverancier vraagt om voor de productie van het afgenomen product alleen groene energie te gebruiken. Een ander voorbeeld is door bij de inkoop van een kunststofproduct te vragen om een product met een bepaald percentage gerecycled kunststof in het product.

Duurzaam ontwerp

Voor duurzaam materiaalgebruik kan een bonuspunt verdiend worden. Een product kan op 3 manieren duurzamer zijn in het materiaalgebruik:

1. Er is aantoonbaar significant minder materiaal gebruikt dan voorheen;
2. Het betreft een zogenaamd snel hernieuwbaar natuurlijk materiaal. Een grondstof met een oogstcyclus van maximaal 10 jaar én geen significante negatieve impact op het milieu komt dan in aanmerking voor dit bonuspunt. De gedachte hierachter is dat het een snel hernieuwbaar product is en daardoor minder belastend voor het milieu is dan bijvoorbeeld het kappen van tropisch hardhout. Denk hierbij bijvoorbeeld aan snelgroeiend bamboe of wol dat jaarlijks van het schaap komt. Andere materiaalkeuze of gerecyclede content worden niet meegenomen want dat wordt in criterium materiaalsamenstelling al meegewogen.
3. Het product is modulair ontworpen waardoor gemakkelijk onderdelen vervangen kunnen worden en het gehele product aan einde van de levensfase in waardevolle onderdelen uit elkaar gehaald kan worden. Hierdoor is hoogwaardig hergebruik van onderdelen mogelijk en wordt afval voorkomen.

2. Gebruiksfase

Bewezen bijdrage aan biodiversiteit

Als het product aantoonbaar bijdraagt aan het vergroten van de biodiversiteit kan daarvoor een bonuspunt gescoord worden.

3. Circulariteit

Bijdrage aan optimale eindverwerking

Als er door de aanvrager van het label een significante bijdrage wordt geleverd om ervoor te zorgen dat het product op een optimale manier verwerkt wordt in de afvalfase kan daarvoor een bonuspunt gescoord worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een retoursysteem (=duurzamere verpakking) of aantoonbaar een

extra stap om het product zelf beter te kunnen (her)verwerken. Daarmee is de cirkel weer rond, want de samenstelling van een product bepaalt weer de mogelijkheden van hergebruik.

Overzicht te behalen scores en label

Tabel 1 geeft een overzicht van de te behalen scores voor de beoordelingscriteria en de bonuspunten. Zoals te zien is het gewicht van de productiefase, gebruiksfase en eindverwerkingsfase gelijk aan 6:6:2. Dit gewicht volgt uit de gelijke minimaal en maximaal te behalen score voor de verschillende beoordelingscriteria.

Tabel 1: Scoretabel beoordelingscriteria

<i>Beoordelingscriteria</i>	<i>Minimale Score</i>	<i>Maximale Score</i>
1a. Transport	- 2	2
1b. Materiaalsamenstelling	- 2	2
1c. Bedrijfsvoering	- 2	2
2a. Gebruiksduur	- 2	2
2b. Onderhoud	- 2	2
2c. Duurzaamheid tijdens gebruik	- 2	2
3a. Circulariteit	- 2	2
Bonuspunten (5 stuks)	0	5

De onderstaande tabel geeft een overzicht van met welke score welk label behaald wordt.

Tabel 2: Benodigde scores per label

<i>Score</i>	<i>Label</i>
12 tot 19	A
8 tot 11	B
4 tot 7	C
0 tot 3	D
- 4 tot -1	E
- 8 tot -5	F
- 14 tot -9	G

Nog niet ingebouwd in het model:

- Voor de beoordeling van de levensduur werken wij aan een nieuwe methodiek waarbij we productgroepen definiëren en per productgroep een range ontwikkelen. Dit zal ingevoerd worden in model 2022.
- Voor het model 2022 denken wij na over hoe we de transportafstand van de productielocatie naar de klant in het model kunnen integreren.
- Watergebruik. Momenteel onderzoeken we hoe we dit meer inzichtelijk mee kunnen wegen in het model.
- Biodiversiteit is momenteel onderdeel van het beoordelingsmodel met het bonuspunt bewezen bijdrage aan biodiversiteit. Er wordt onderzocht of het onderwerp biodiversiteit met ingang van 2022 zwaarder meegewogen gaat worden in de beoordeling.

BIJLAGE Scoremodel en toelichting

Afstand	Transportwijze	Score	Beoordeling	Toelichting
< 20 km	Elektrische (stads)distributie	2	Zeer goed	In de toelichting wordt aangegeven wat de afstand is en welke transportwijze gebruikt wordt. De combinatie van deze twee leidt tot de score op dit punt.
20 - 50 km	Elektrische vrachtwagen	1	Goed	
50 - 200 km	Vrachtwagen	0	Neutraal	
200 - 2000 km	Trein	-1	Onvoldoende	
> 2000 km	Binnenvaart Zeeschip Vliegtuig	-2	Zeer onvoldoende	

Innovatieve manier van transport (Ja/Nee)	Ja / Nee	TOELICHTING
Stimuleren duurzame keten (Ja/Nee)	Ja / Nee	TOELICHTING

Samenstelling	Score	Beoordeling	Toelichting
< 25 kg CO2/ton	2	Zeer goed	TOELICHTING
25 - 125 kg CO2/ton	1	Goed	
125 - 650 kg CO2/ton	0	Neutraal	
650 - 3250 kg CO2/ton	-1	Onvoldoende	
> 3250 kg CO2/ton	-2	Zeer onvoldoende	

Duurzaam ontwerp (Ja/Nee)	Ja / Nee	TOELICHTING
---------------------------	----------	-------------

Bedrijfsvoering	Score	Beoordeling	Toelichting
Te boek als duurzaam bedrijf	2	Zeer goed	TOELICHTING
Aandacht en continue verbetering	1	Goed	
Ondernemen soms actie	0	Neutraal	
Geen speciale aandacht	-2	Zeer onvoldoende	

Gebruiksduur	Score	Beoordeling	Toelichting
>25 jaar of volledig biologisch afbreekbaar	2	Zeer goed	TOELICHTING
15 tot 25 jaar	1	Goed	
10 tot 15 jaar	0	Neutraal	
5 tot 10 jaar	-1	Onvoldoende	
minder dan 5 jaar	-2	Zeer onvoldoende	

Onderhoud	Score	Beoordeling	Toelichting
Zeer extensief	2	Zeer goed	TOELICHTING
Extensief	1	Goed	
Neutraal	0	Neutraal	
Intensief	-1	Onvoldoende	
Zeer intensief	-2	Zeer onvoldoende	

Duurzaamheid tijdens gebruik	Score	Beoordeling	Toelichting
Product is zeer duurzaam tijdens gebruik	2	Goed	● TOELICHTING
Product is neutraal tijdens gebruik	0	Neutraal	●
Product is niet duurzaam tijdens gebruik	-2	Onvoldoende	●

Bewezen bijdrage aan biodiversiteit (Ja/Nee)	Ja / Nee	TOELICHTING
--	----------	-------------

Circulariteit	Score	Beoordeling	Toelichting
Hoogwaardig hergebruik (Renew, Re-use, Repair, Refurbish of Remanufacture)	2	Zeer goed	● TOELICHTING
50 – 100% Laagwaardig hergebruik (Recycle of Repurpose)	1	Goed	●
0 – 50% Laagwaardig hergebruik (Recycle of Repurpose)	0	Neutraal	●
Recover (verbranden met energierugwinning)	-1	Onvoldoende	●
Storten of chemisch afval	-2	Zeer onvoldoende	●

Bijdrage aan optimale eindverwerking (Ja/Nee)	Ja / Nee	
---	----------	--